మగని చెవిలో

“అనసూయ”

(దాన ధర్మాలగురించి)

మీదూబరాకూ, మీ అప్పులకూ తోడు మీకు దానాలూ ధర్మాలూ కూడానా? మీకే లేదు గదా మీ రోజుల్కి దానాలూ ధర్మాలూ చేసేస్తూవుంటే ఇక మన సంసారము అడుక్కొనితిన్నట్లే ఉంటుంది. గుంటలు పండుగకి గుడ్డలో అని యేడుస్తూ ఉంటే వాళ్ళకి లేదులేదని చెప్పేసి ఈ దానమేమిటి చెప్పండి! పోనీ యేం మహాపాత్రదానమై పోయింది గనుక మీరు గొప్పపుణ్యం సంపాదించినా రనుకోండికి! నోరు పెట్టుకొని బతుక్కొని వస్తూయున్న ఆదిబ్బ వాడికి దానమేమిటి? పోనీ వాడేం సెమ్మదిగా బతిమాలి అడుగుతాడా! అలాంటి దేమిలేదు. ఇంటికివన్న వాళ్ళువచ్చి అడిగినట్లే వాడు అడగడం! ఇచ్చేరని సంతృప్తి లేదు! మీ ముందర యితరులనీ యితరుల ముందర మిమ్మలినీ తిడుతూ ఉంటాడు. అటువంటి వాడికి దానమేమిటి? ఇక వాడు చేయిచాచి పుచ్చుకుంటూఉన్నా మనకేదో అనుగ్రహము చూపించి నట్లేగదూ వాడికీవి? ఏచేటా వాడికి యిదో అలవాటై పోయింది. మీ మెత్తదనంచూచి మరీసవారీ అయిపోతూవుంటాడు. ముష్టికి అలవాటుపడ్డవాడు అవసరమున్నా లేకపోయినా అలవాటు బలంచేత చెయ్యిజాచకమానడు పొడుం అలవాటున్న వాడిలాగు. వీడికి యిప్పుడు యీముష్టి అవసరమేమిటి చెప్పండి? కొడుకుల చదువులు పూర్తిఅయిపోయి ఏదో వాళ్ళపొట్ట వాళ్ళుపోషించుకొంటున్నారు. వీడు వాళ్ళని కనిపెట్టుకొని ఉన్నాడు గదా, వీడికి వేరేముష్టెత్తవలసిన అగత్యమేమిటి? మీ పింతండ్రి పెళ్ళానికి ఏదో దూరపు చుట్టమని చెప్పుకోవడం తప్ప మీకేందగ్గర బంధుత్వముగాని మొగమాటము గాని లేదుగదా! మీ పింతండ్రి ఏమిటి యిచ్చేస్తున్నాడు వాడికి? మీపింతండ్రి పేరుచెపితే వీడికి పడ కెందుచేత? అతడు ఒకకాణీఅయినా యివ్వడు వీడికి-అంచేత అతడి పొడఅంటే వాడికిగిట్టదు. మీ పింతండ్రి యేంలేనివాడా? మంచిస్థితిపరుడు, రెండు చేతులాగడించాడు. అతడు ఒకకాణీఅయినా వాడికి దానం యివ్వడని వాడు అతనిగురించి యేమిటంటూ వుంటాడో మీరే యెన్నోసార్లు విన్నారుగదా! వాడు యెంగిలి చేత్తో కాకినైనా కొట్టడనీ వాడు ఉష్ణం యెరువిమ్మన్నా యివ్వడనీ వాడిమొగం చూస్తే మరి ఆరోజున యెక్కడా అన్నంపుట్టదనీ యిలాగు మీపింతండ్రిని గురించి అనడం మీముందరే ఎన్నోసార్లు జరిగిందికదా! యివ్వకపోతే మిమ్మలిని కూడా అలాగు అనవలసినవాడేనా? అటువంటివాడికి దానమేమిటి చెప్పండి?

“అటువంటివాడు గనుకనే వాడి నోటికి జడిసి దానంచేయడం”

అది బాగుంది! నోటికి జడిసి దానాలూ, తిట్లకు జడిసి తీర్థాలూ, చేస్తే మరి సంసారాలు ఎందుకూ? అలాగైతే ప్రతీవాడూ తిడుతునే ఉంటాడు! నా పాపమేమి! నేనుకూడా తిడతాను, నాకు ఇన్ని బట్టలూ నగలూ కొనిపెట్టండి! తిడతాడని చెప్పి పది రూపాయిలు ఒక్కమారు దానంచేసేడమా! “పది రూపాయీ”లని యెవరుచెప్పేరా? వాడే చెప్పేడు! మీదగ్గర అయిపోయిన తరువాత లోపలకువచ్చి నన్ను కూడా ఏమైనా యిమ్మని అడిగేడు. ‘నేనేం యివ్వగలను! పంతులుగారు యివ్వలేదా?’ అని అన్నాను. ‘ఇచ్చేరుగాని’ అని అంటూవుంటే ‘ఎంతిచ్చేరు’ అని అడిగేను. ‘పదిరూపాయి లిచ్చేరుగాని—అమ్మా! యెవళ్ళు చేసిన పుణ్యంవాళ్ళదే! ధర్మరాజుతో ద్రౌపది అయినా రథమెక్కి వెళ్ళగలిగిందా స్వర్గానికి?’ అని అన్నాడు. అంటే నాకు ఒళ్ళుమండింది. ‘పంతులుగారు ధర్మరాజులాగు స్వర్గానికి వెళ్ళినప్పుడు, నేనువస్తే

వెళ్లేను లేకపోతే మానేనుగాని నువ్వుమాత్రం ధర్మరాజు వెంటవెళ్లిన నల్లకుక్కలాగు తప్పవు కాబోలు, అన్నాను. అనేసరికి వాడికి కోపంవచ్చింది కాని అప్పుడే పదిరూపాయీలు మీవల్లముట్టి ఉండడం చేత మరేమీ మాట్లాడకుండా గిర్రునతిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. అంచేత పదిరూపాయిలు దానం యివ్వలేదని మీరు మీ అబద్ధపు ప్లీడరీవాదం సావద్దచేస్తే లాభంలేదు. ఇంతదురుసుగా ముందువెనకలు చూడకుండా యిటువంటి దానాలు చేసేస్తూఉంటే కొంపలు రెయింటట్లో కూలిపోవడము? ప్రాణంపోయినా మేష్టరుగాని మరియే ఉద్యోగస్థుడుగాని అంతసొమ్ము ఒక్కమారు ఒక్కడికి దానంచేస్తాడా? అసలు మేష్టరుదగ్గరకు వెళ్ళేవాడెవడు? వాడే ఏముష్టివాడిలాగో కనబడుతూ ఉంటాడు! మనయింటివెనకాతల కాలేజీ హెడ్డుమేష్టరు ఉన్నాడు ఎరుగుదురా? నేనడిగితే అతని పెళ్ళాం చెప్పింది. రైలు ప్రయాణమైతే అర్ధణాదమ్మిడీలుతప్ప వాళ్ళకి నిత్యకృత్యములో దానాలూ ధర్మాలూ చందాలు వీటిక్రింద ఖర్చేలేదంది. మీరుమిక్కిలి అంటుంది "మావారేం ప్లీడరాయేమిటి? రెండుచేతులాదోచీడానికీ దానాలూ ధర్మాలూ చేసేడానికీ. ఏదోజీతపురాళ్ళు కడిగేసినవి నాలుగువస్తే వాటిలోనే యిమిడి కాలక్షేపము చెయ్యాలి! మాకు మీలాగు విత్తవ్యయించడానికి ఎలాగు జరుగుతుందమ్మా!" అని అన్నది. దాని మొగుడికి నూటతొంభైయైదు జీతం మనకు రాబడి నూరైనా నిఖరంగాఉన్నదో లేదో? దీనిలో గుమాస్తాలు, ఇళ్ళద్దెలు, బళ్ళద్దెలు, బంట్రోతులు, వాళ్ళక్రింద సగం; మన దానాలూ ధర్మాలూ తక్కిన దానిలో సగం; మిగిలిన దానితో మనము చచ్చిచెడీ అప్పులపాలైపోయి జీవయాత్ర! అహా! దేనిలో ఉన్నా లేకపోయినా దీనిలో పాలిస్తున్నాము మనము శాస్త్రవిధిని—ధర్మార్థకామమోక్షాలలో ధర్మంక్రింద నాలుగోవంతు ఖర్చుపెట్టడం మూలంగా. పదిరూపాయీల దానమా ఒక్కమారు! ఒకరూపాయో రెండురూపాయిలో యిస్తారుగాని ఒక్కమారు పదిరూపాయిలా! ఏమని బూకరించి చెప్పేదు అంత పెద్ద భారీదానానికి అగత్యము? శీతాకాలపు శాలువ కోసమా!

అహా! ఏమి తెలివితేటలు! ఈకాలంలో శాలువకు పదిరూపాయి లెందుకు? అంత విధిలేకపోతే మీరే కొనియిచ్చి వేయలేకపోయినారా? అయిదు రూపాయీలకు వీశాలువో ఏకంబళియో దొరక్కపోవునా? లేకపోతే కుండలాలకీ శాలువకీకూడా శాంక్షను చేసి ఆ పదిరూపాయీలు యిచ్చేరా? మీ కలెక్టరూ మున్సబూ అయినా ఇంతేసి దానాలు చేస్తారూ? అసలు మునసబంటే యేఅరవవాడో ఏ నాయుడో ఎరగని దేశంనుండి వస్తాడు. పైకి రాకుండా యింటిలోపలనే గబ్బిలంలాగు కూచోని రెండు మూడేళ్లు కాగానే మరోచోటికి పోతూ ఉంటారు! అంచేత వారికీ యీ దానపాత్రులకీ సంపర్కంవుండదు. ఇకను మేజిస్ట్రీటుగారి యింట్లో నిత్యమూ బంట్రోతులు ఉంటారు. మేజిస్ట్రీటుగారు ఖైదులో పెట్టించేస్తారేమో అన్న భయం. అంచేత వారి యింటికి వెళ్లరు. ఇక కలెక్టరు, జడ్జీలు వాళ్లు సర్వసాధారణంగా దొరలు అయిఉంటారు. మన యాచకులు దొరలవైపు తేరిచూడలేరు. బంగాళాలో అడుగుపెడితే తుపాకీపెట్టి దొంకొట్టేస్తాడని భయం. పోలీసువాళ్లు మనవాళ్లైనా, వాళ్ల యింటికి జొత్తిగా వెళ్లరు! వెళితే ఏ ఆచోకీ తెలియని కేసులోనైనా ముద్దాయీగా ఎరెస్టుచేసి ప్రాణాలు పుచ్చుకొంటారేమోనని. అపరిమితమైన హాదలు కాని యేజంకూ గొంకూలేకుండా, ఏ నదురూ బెదురూ లేకుండా, లోపలకు జొరబడివచ్చి, కుర్చీలమీద కూర్చొని తాతగారి సొమ్ము దాచపెట్టినట్లు ముష్టి అడిగిలాగేది మీ ప్లీడర్ల కొంపలలోనే గదూ! పార్టీవాడు కాబోలని మీరు మర్యాదచేసి కూర్చోపెట్టడం! వాడు పార్టీకాక ముష్టిలోనికి దిగడం! ఇలాంటి పరాభవాలు మీప్లీడర్లకి అనేకం జరుగుతూ ఉంటాయిగదూ! అటునుంచి యిటు

కూడా మోసపోతువుంటారు అప్పటప్పట! అంతెందుకు! మీపినతండ్రి యెవళ్ళైనా యెరగనివాళ్ళ యింటికి వెళితే తప్పకుండా యేదానమో ధర్మమో అడగడానికివచ్చిన బాపడని అనుకోకమానరు! అవునుగాని మీపినతండ్రి అంత పీసరేమిటండీ! ఒకనాడైనా రైలునుండి కూలివాడిని మాట్లాడడు గదా! ఎప్పుడూ పెట్టె చేత్తోపట్టుకొని యెంతదూరమైనా బెజవాడ యెండలోకూడా నడిచేస్తాడు! ఇప్పు డిప్పుడు మారుకట్టుకుందికి బట్టలు తెచ్చుకుంటున్నాడుగాని ఇదివరకు అవికూడా ఎవరింట అతడు దిగితే వారు సప్లయి చేయవలసినదేగదా! మీ పింతండ్రేగదూ వారంరోజులు కమాను చేసి పట్టుకెళ్ళిన సొమ్ములో పావలామాత్రం ఖర్చుపెట్టేసుకొని వెళ్ళిపోవచ్చేడు? ఆలాంటివాళ్లదగ్గర కాకపోతే మీలాంటివాళ్ళదగ్గరా డబ్బు ఉంటుంది? అతడికే యీ దానం సంగతి తెలిస్తే మిమ్ముల్ని బ్రతక నిస్తాడూ?

'బ్రతకనియ్యక ఏంచేస్తాడు? వాడేం నన్ను పోషిస్తున్నాడా యేమిటి?'

అథార్టీ చెలాయించడానికి పోషించాలీ? మీ అమ్మగారు నన్నేపాటి పోషించేస్తున్నారు? 'పెట్టనేరని విభుడు కోపింప పెద్ద' అన్నమాట మీపింతండ్రిలాంటివాళ్ళను గురించిచెప్పినదే! మీరు అనాదుగా వెర్రిమొగంపెట్టుకొని వాడిని ఆశ్రయించుకొని తిరిగినట్లు కనిపిస్తూ ఉంటారు గనుకనే మీమీద వాడు అధికారం చెలాయిస్తాడు? పోనీయండి, ఇన్ని డాబులెందుకు? అతనితో యీదానం సంగతి చెప్పడానికి సెలవిద్దురూ చూద్దాము మీధైర్యము! పదిరూపాయిలంటే అతని కొక యేడాది రైలు ఖర్చులకీ పైఖర్చులకీ సరిపోతాయి! అయినా, మీప్లీడర్లకు డబ్బు విలువ తెలియదు! సులభంగా, అన్యాయంగా, వచ్చేడబ్బు గనుక మీకు లక్ష్యమూ ఉండదు, ఉన్నా ఆఖరికి అది దక్కనూదక్కదు! ఈఊళ్లో ఎందరు ప్లీడర్లు పనిచేసి గతించేరు? అప్పుచెయ్యనిదే శవము యింట్లోనించి వెళ్లిందా? తాము మామూలుగా ఉన్నప్పుడు నెలకు వందలకొద్దీ ఖర్చుపెట్టిన పంతుళ్లవాళ్లు ఆఖరు దశవచ్చేసరికి నానాయిబ్బందులూ పడిపోయి అప్పులలో మునిగిపోయి కాళ్లూ చేతులూ ఆడక కాలంచేయడం రివాజు అయిపోయింది. ప్లీడరు పోయినతరువాత పచ్చగా ఉన్న ప్లీడరుకొడుకు ఒకడు కనబడడుగదా! ఎంత పాపిష్ఠి సొమ్మోగాని ఒకతరములోనే కానీ అయినా నిలవకుండా గంగలో కలిసిపోతుంది! మన పెద్దబ్బాయి చదువుకొంటూఉన్న ప్రయిమరీ మేష్టరుట—ముసిలివాడు—మొన్నపోయేడు—అయిదువేలరూపాయీలు ఖంగోరాలు కూడబెట్టేడుట!

'ఎక్కడేనా ఎత్తుకొచ్చాడా యేమిటి?'

మేష్టరునుండావాడు ఎక్కడనుంచి యెత్తుకురాగలడు? ప్లీడరైతేగదూ ఎత్తుకురావడమో, తత్తుల్యమైన పనిచేయడమో జర్గించేదనుకొందికి! ఏదో ప్రయివేట్లు చెప్పుకొని, జీతం మిగుల్చుకొని, వడ్డీలకు యిచ్చుకొని, చీమూనెత్తురూ కూడబెట్టినట్లు కూడబెట్టేడు! మీప్లీడర్లలో ఒకడిని చెప్పండి అలాగు హాయిగా డబ్బు నిలవచేసి అమాయికంగా కాలంచేసినవాడిని! "కాయెళ్ళ భాస్కరరావో?"

చెప్పేదేమిటి! మీపినతండ్రినీ వాడినీతలచుకొంటే ఆలోజన మరి అన్నంసహిస్నే! కూనీకేసులలో గణించిన సొమ్మున్నాదే, అది కూనీలమీదనేగాని పోదు! చప్ప చప్పగా తెలియకుండా జారిపోయేది మీచిల్లర వకీళ్ళదే! అంచేత కాయెళ్ళ వాడిసంగతి చెప్పకండి! అసలు సొమ్మే పాపిష్ఠి! దానికి తప్పకుండా ఏదో విధంగా గాలిరాకమానదు!

"అంచేతనే ముందుగా దానాలుచేసే స్త్రీ కొంత పుణ్యమైనా ఉంటుందని నేను భారీగా యిచ్చేస్తున్నాను."

చెప్పేదేమిటి మీదానగుణము, కలియుగకర్ణులు! దిబ్బవాడి నోటికిజడిసియిచ్చింది దానమూ! కళ్ళూ కాళ్ళూలేక పూటతిండికిలేక కట్టుకుందికీ కప్పుకుందికీ లేక తలదాచుకుందికిలేక బాధపడుతూ ఉన్న వాళ్లు

ఆ సేవకులుండగా వాళ్ళకు యేదో ఋణమో కణమో మనకు శక్తిగలిగినప్పుడు యివ్వడంమానేసి, యింత పిసరైనా విశ్వాసము లేనివాడికి, తృప్తిలేనివాడికి, దుక్కలాటివాడికి, పదిరూపాయీలు పోసేస్తే మీకు పుణ్యంమాట వెళ్లిపోవస్తుందీ! మీవృత్తిలో యేపాటి పుణ్యమో యిట్టి దానములవల్ల కూడా అట్టి పుణ్యమే! ఏటేటా ఋతువులైనా తప్పిపోతాయిగాని యీ దిబ్బవాడు రాకమానడుగదా తన వార్షికానికి! వార్షికమేమిటి? మీరేం విక్రమదేవవర్మ మహారాజులుంగారా? లేక పూసపాటి ఆనందగజపతి రాజా మహారాజులుంగారా? కాఫీహోటలువాడికి బాకీపెట్టేసి వాడిని మూడు నెలలనుండీ తిప్పుతూ వీడికి పదిరూపాయిలు వార్షికమా! ఇలాచేస్తే కొద్దికాలంలో మీరే వార్షికాలకి బయలుదేరవలసి వస్తుంది! కాబట్టి ఇక చాలించండి యీత్యాగాలూ దానాలూ! ఇటుపైని యిలాంటివి జరిగేయంటే మీ అమ్మతో చెప్పేస్తాను. ఆవిడ ఒక్కమాటు మీమీద చేటలు చెరిగేస్తే యీ దాతృత్వము కట్టిపోతుంది! మీ అమ్మకి వాడంటే పడదన్న సంగతి మీకు తెలుసునుగదా! 'ఆడవాళ్ళలో ఆవిడే, మగవాళ్ళలో మీపితండ్రి, వీళ్ళిద్దరూ బెలూన్లలాగు ధనంమూటలమీద కూర్చొనేస్వర్గానికి వెళ్ళిపోతారు' అని వాడు అందరితోనూ యెగతాళి చేస్తూఉంటాడని ఆమెకు తెలిసింది. అందుచేత వాడిమీద అంటే నిప్పుపెట్టేస్తుంది మీఅమ్మ. వాడికి యిలాగు తమ పుత్రరత్నంగారు భారీగా వార్షికం శాంక్షను చేయించేరని ఆమెకు తెలిస్తే ఆమె కోతి గెంతినట్లు గెంతి మీకు తిన్నతిండి ఒంటబట్టకుండా బుర్రవాచిపోయేటట్లు చీవాట్లుపెట్టి మరెప్పుడూ దానమివ్వకుండా దిమ్మపెట్టేస్తుంది! ఈమాటుకు ఊరుకుంటాను! ఇటుపైని మాత్రం యిలాంటి తెలివి తక్కువ దానాలు చెయ్యకండి! చేస్తే తప్పకుండా వీడికి మీరిచ్చిన వార్షికంసంగతి నేను మీ అమ్మతో చెప్పడం, ఆమెవల్ల మీకు కితాబులురావడం తప్ప దనుకోండి! జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి!

బాల ప్రబోధము

మల్యాల వేంకట శేషగిరి రావుగారు.

౧. అమృత సమములు

సద్గుణాఢ్యురాలి సతిగఁ జేకొనుటయు,
ముద్దుబిడ్డలాడు ముద్దుపల్కు,
యుక్తభోజనంబు, నుర్వీశుగౌరవం
బమృతసమములందు రవని బాల!

౨. వ్యర్థములు

తల్లిలేనిచో వ్యర్థంబు పిల్లబ్రతుకు,
నాథుఁడుండమి వ్యర్థంబు నాతివయసు,
శాంతిలేనిచో వ్యర్థంబు జపము తపము,
ఆమ్లహీనపుఁగూ డరుచ్యంబు బాల!

వానకడలియందుఁ గురియ ఫలములేదు,
భాగ్యవంతునకిడుఈవి ఫలములేదు,
వయసువలనను బేదకు ఫలములేదు,
అన్నమిడవృథ క్షుత్తులేకున్న బాల!

గుణములేనట్టి నూర్గురు కొమరులేల?
సుగుణుఁడొకఁడున్నఁజాలఁడె సుఖముఁగూర్ప,
వేయితారకలేల పెన్వెలుఁగునిచ్చు
చంద్రుఁడొక్కఁడె సుఖమిడఁజాలు, బాల!

శాంతమతిలేని జపతపస్సంధ్యలేల?
సద్గురునిశిక్ష లేనట్టిచదువులేల?
శిష్టరక్షణసలుపని సిరులవేల?
ఈశుఁ గీర్తింపని బ్రదుకులేల? బాల!

౩. అశ్వమేధ సమములు

కడుదరిద్రునకిడు ఘనమగుదానంబు,
పూజలేనిగుడికిఁ బూజలిడుట,
పేదలకనుకేయు ప్రేతసంస్కరణంబు,
నశ్వమేధసమములండ్రు బాల!